

Martin Trip en Claudia Siemeling runnen samen met de ouders van Martin en een aantal medewerkers een akkerbouw- en bloembollenbedrijf in Sibculo. Met name voor de lelieteelt huren ze land op diverse plekken in de regio. De laatste jaren is de weerstand tegen hun lelieteeltactiviteiten toegenomen. De ondernemers negeren de geluiden niet, maar zoeken contact met de omgeving. ‘Als de samenleving onze activiteiten niet accepteert, kan het voor de teelt heel moeilijk worden.’

Tekst en fotografie: Monique Ooms

Martin Trip teelt 20 hectare eigen lelies, 55 hectare lelies op contract en nog 11 hectare tulpen. In de directe omgeving van het bedrijf aan de Boerendijk in het Overijsselse Sibculo zijn vooral collega-agrariërs gevestigd. Dat geldt lang niet altijd voor de omwonenden van de vijftig percelen die het bollenbedrijf bij huurt voor de lelieteelt. “In het buitengebied wonen steeds meer mensen die geen kennis hebben van de landbouw. De onwetendheid is groter dan ik dacht, zij hebben geen idee wat wij aan het doen zijn op het land. Als ze vervolgens ‘lelieteelt’ intypen op internet, komen ze vreselijke verhalen tegen over grondontsmetting met Metam-natrium en dergelijke. Natuurlijk maken ze zich dan zorgen en dat leidt tot weerstand.”

ZORGEN

Aanvankelijk zorgde de lelieteelt niet voor onrust in de regio. “Om omwonenden te informeren, heeft de KAVB-kring Noord-Nederland zo’n tien jaar geleden een folder gemaakt. Sinds een aantal jaren is er meer weerstand. Daarop heeft de kring een website ontwikkeld om antwoord te kunnen geven op vragen. Bij onze percelen staat een bord dat naar die site verwijst. Verder zijn wij als bedrijf actief op Facebook, we vertellen wat er op het bedrijf gebeurt. We posten foto’s en filmpjes met een korte tekst en uitleg erbij.” Dat is een goede basis, maar Martin ervaart dat het belangrijk is om daarnaast ook persoonlijk contact met omwonenden te onderhouden. “Zodra ik weet welke percelen we gaan gebruiken voor de lelieteelt, informeer ik de aanwonenden. Zij ontvangen een flyer met onze contactgegevens, wat informatie over ons bedrijf en een verwijzing naar de website www.lelieteelt.nl. Zo kunnen zij zich alvast een beeld vormen van ons en de teelt. In veel gevallen nemen mensen deze informatie voor kennisgeving aan. Sommige mensen nemen contact met ons op. Zij hebben op internet gelezen over lelieteelt en maken zich zorgen. Daar ga ik mee in gesprek, soms samen met de grondei-

genaar.” Dit heeft al tot een aantal gesprekken met burens geleid. “Ik geef dan aan dat ik me de zorgen kan voorstellen. Ik probeer de informatie te duiden en vertel hoe wij werken. Wij gebruiken geen Metam-natrium meer, dus die zorg kunnen we snel wegnemen.” Ook maakt Trip Bloembollen, als de burens dat wensen, afspraken over de communicatie: zo kunnen zij een sms ontvangen voordat er gespoten wordt en kunnen zij altijd bellen als ze vragen of opmerkingen hebben. “Sommige omwonenden komen met een lijstje van eisen: als we die maar enigszins kunnen inwilligen, doen we dat. We buigen mee zover als we kunnen, dat neemt veel weerstand weg.”

.....
‘We hebben ons te laat gerealiseerd dat de samenleving iets anders van ons vraagt’
.....

Met mensen die volharden in hun standpunt dat de lelieteelt moet verdwijnen, heeft Martin enige moeite. “Als je allebei volhardt in je standpunt, is er geen gesprek mogelijk en kom je geen stap verder. Eigenlijk moet je dat loslaten.” Hij erkent dat hij dat lastig vindt. “Ik wil ook die laatste procent bereiken. Daarbij worden we door deze mensen vaak afgeschilderd als ‘moordenaars’ die willens en wetens de gezondheid van omwonenden, ons personeel en onszelf in de waagschaal stellen. Dat raakt me enorm.”

GEDRAGSREGELS

Martin begrijpt wel waarom de weerstand opspeelt. “Steeds meer mensen komen van dorpen en steden naar het platteland en worden onze burens. Zij hebben meestal geen kennis van ons vak. Als wij op het land aan het injec-

‘Dit is de nie

teren zijn, denken ze meteen dat we met gif aan het werk zijn, terwijl het om dierlijke mest gaat. Zo gek is dat niet, want hoe moeten ze dat weten? Als agrarische sector hebben wij die ontwikkeling gemist, we zijn er steeds vanuit gegaan dat onze burens het allemaal wel snappen. Daarin moeten wij dus veranderen, we moeten actiever worden in onze communicatie met de omgeving en uitleg geven over wat we doen.” In dat kader past het convenant dat de gemeente Hardenberg opstelde en ondertekende samen met acht lokale kwekers, de Werkgroep Bollenteelt Hardenberg (een belangenvereniging namens bewoners) en de lokale afdelingen van KAVB en LTO. “In dat convenant hebben we spel- en gedragsregels afgesproken, bijvoorbeeld over het hanteren van teelt- en spuitvrije zones, deelnemen aan open dagen, het schoonhouden van de wegen en dergelijke.” De evaluatie na een jaar leidde tot de conclusie dat ‘het werkt’. “Afgelopen jaar zijn er nauwelijks klachten over de lelieteelt binnen gekomen bij de gemeente. Zelfs de werkgroep zat nu met een glimlach aan tafel.” Martin zou het een positieve ontwikkeling vinden als grondeigenaren alleen nog maar willen verhuuren aan kwekers die het convenant hebben getekend.

LANGE TERMIJN

Terwijl hij veel tijd en energie steekt in het hanteren van de weerstanden, denkt Martin zelf ook kritisch na over het middelengebruik. “Ik vind het nogal wat, wat we doen. We betelen een enorme oppervlakte en per jaar gaat er een paar ton euro aan middelen doorheen. Misschien moeten we constateren dat we als vak achterlopen qua innovatie in het terugbrengen van het gewasbeschermingsmiddelengebruik. Zo zou er meer aandacht kunnen worden besteed aan de veredeling van soorten die resistent zijn tegen virussen en schimmels, zodat we minder middelen nodig hebben. De focus lag steeds op het uiterlijk van de plant en op de teelt- en groei-eigenschappen. We hebben ons te laat gerealiseerd dat de samenleving iets anders van ons vraagt. Iedereen is druk met zijn bedrijf en het behalen van rendement, ook dat is belangrijk. Tegelijkertijd moeten we de lange termijn niet uit het oog verliezen en de tijd nemen om hierover na te denken. De dagelijkse druk is groot, de aandacht die de omgeving vraagt, voelt bijna als een extra taak die je erbij krijgt. Maar, zo moet je dat niet zien: dit is de nieuwe realiteit, wen er maar aan. Want als de samenleving onze activiteiten niet accepteert, kan het voor de teelt heel moeilijk worden.”

MEER DAN DE WET

Voor Martin ‘hoort het er inmiddels bij’ dat hij nadenkt over het effect van zijn bedrijf op de

uwere realiteit, wen er maar aan'

Martin en Claudia: 'Bij onze percelen staat een bord dat verwijst naar de website. Met mensen die meer willen weten, maken we een afspraak'

omgeving. "Ik probeer het voor omwonenden acceptabel te maken, dat betekent dat ik meer doe dan volgens de wet strikt noodzakelijk is. Bijvoorbeeld door akkerranden in te zaaien met wilde bloemen, daar krijgen we enthousiaste reacties op. Tijdens de LTO Landbouwdag stonden we met een standje op de markt en daar hebben we goede gesprekken gehad met burgers. Nu maken we plannen voor de organisatie van een open dag." Over de kosten en baten van alle inspanningen denkt hij niet na. "Als we door willen, hoort dit erbij. Wie niet meedoet, zit op een eiland."

Toen hij onlangs een perceel kreeg aangeboden op honderdvijftig meter van een basisschool besloot hij dit af te wijzen. "Ik verwacht dat we daar veel negatieve reacties op zouden krijgen, dat is niet goed voor ons imago en dat van de sector." Overigens heeft hij het idee dat de communicatie met omwonenden wel zijn vruchten begint af te werpen. "Onlangs ontvingen wij een mail van een aanwonende waarin zij, namens een groep aanwonenden, dank uitsprak over hoe wij omgaan met de gemaakte afspraken, ondanks dat hun mening over lelieteelt niet is veranderd. Het vertrouwen is

gegroeid. Met zo'n resultaat kan ik weer een tijdje verder."

Onlangs is er een landelijk gezondheidsonderzoek uitgezet om de effecten van gewasbeschermingsmiddelen op de gezondheid van mensen in de nabije omgeving van intensieve teelten in kaart te brengen. "De uitslag van dat onderzoek kan me niet snel genoeg komen, ook als die niet positief zou zijn voor de sector. Het zorgt in elk geval voor duidelijkheid, dan weten we wat ons te doen staat. Als ondernemer moet je dan vooral naar jezelf kijken: jij bent immers verantwoordelijk voor je eigen bedrijf."